

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S. H., a. s., S. V. X., B.,** IČO: X., proti žalovanému: **F. N. M. S. R., D. X., B.,** IČO: X, o zaplatenie (7 260 000 Sk) **240 987,851 Eur s prísl.** vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp.zn. 49Cb/30/2001., na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. februára 2009., č.k.: 2Obo/149/2008-428., takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. februára 2009., č.k.: 2Obo/149/2008-428 sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** tomuto na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 30. júla 2008., č.k.: 49Cb/30/2001-369 v spojení s opravným uznesením z 29. septembra 2008., č.k.: 49Cb/30/2001-382., rozhodol o žalobe žalobcu tak., že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 240 987,851 Eur (7 260 000 Sk) spolu s úrokom z omeškania 14,13 % p. a. od 5. septembra 2003 do zaplatenia vo zvyšku žalobu zamietol (v časti úroku 0,07 % p. a.) a žalobcovi priznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa v odôvodnení uviedol., že na základe rozhodnutia VZ spoločnosti S. H., a. s. z 20. marca 1991 došlo k zvýšeniu základného imania žalobcu., pričom na upísaní nových akcií sa podieľal aj akcionár S. B., štátny podnik nepeňažným vkladom (budovami., stavbami., pozemkami a strojmi). S. B., štátny podnik a žalobca uzatvorili zmluvu o nepeňažnom vklade 22. marca 1991., účelom ktorej bol prevod nepeňažného vkladu z akcionára na akciovú spoločnosť. V roku 1998 podalo P. R. voči spoločnosti S. H., a. s. žalobu určenie., že P. R. je vlastníkom pozemku p. č. X. o výmere 4800 m² v k.ú. B. N.. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III z 30. júna 1999., č. k. 8C 324/98 – 127 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2000., č. k. 19Co 381/1999 – 142 bolo žalobe vyhovené. Uvedený pozemok bol predmetom nepeňažného vkladu., ktorý do základného imania žalobcu vložil akcionár S. B., štátny podnik.

Prvostupňový súd preto dospel k názoru., že nedošlo k splateniu časti nepeňažného vkladu a teda žalobca má nárok na zaplatenie hodnoty časti nepeňažného vkladu v peniazoch.

Prvostupňový súd pasívnu legitímáciu žalovaného vyvodil zo skutočnosti, že majetok štátneho podniku prešiel 1. mája 1992 na žalovaného v zmysle schváleného privatizačného projektu.

K námietke premlčania vznesenej žalovaným prvostupňový súd uviedol, že premlčacia doba začala plynúť až momentom, kedy bolo nesplnenie záväzku na nepeňažný vklad ustálené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave t. j. 31. mája 2000 (č. k.: 19Co 381/1999 – 142), a keďže žaloba bola podaná 21. marca 2001, nárok žalobcu nie je premlčaný.

O odvolaní žalobcu i žalovaného rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudkom zo 4. februára 2009, č.k.: 2Obo/149/2008-428 tak, že rozsudok prvostupňového súdu zmenil, žalobu zamietol a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že námietku premlčania považoval za dôvodnú. Uviedol, že vkladová zmluva uzatvorená v roku 1991 medzi štátnym podnikom a žalobcom bola v časti sporného pozemku neplatná, keďže štátny podnik nebol vlastníkom pozemku.

Odvolací súd s poukazom na ust. § 394 ods. 2 Obchodného zákonníka, mal za to, že premlčacia doba začala plynúť dňom uzatvorenia vkladovej zmluvy v roku 1991 (zmluva je neplatná ex tunc), k premlčaniu nároku žalobcu preto došlo v roku 1995 a v čase podania žaloby bolo právo žalobcu premlčané. Dôvodné uplatnenie námietky premlčania malo za následok zamietnutie žaloby odvolacím súdom.

Dovolateľ má za to, že rozsudkom odvolacieho súdu bol porušený zákon, keďže odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c) O. s. p.)

Podľa ust. § 763 ods. 1 Obchodného zákonníka sa týmto zákonom spravujú právne vzťahy, ktoré vznikli odo dňa jeho účinnosti. Právne vzťahy vzniknuté pred dňom účinnosti tohto zákona a práva z nich vzniknuté ako aj práva zo zodpovednosti za porušenie záväzkov z hospodárskych a iných zmlúv uzatvorených pred dňom účinnosti tohto zákona sa spravujú doterajšími predpismi.

Podľa ust. § 133 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka dodávateľ zodpovedá za to, že predmet plnenia má a po ustanovenú dobu bude mať vlastnosti ustanovené právnymi predpismi, ustanoveniami štátnych noriem, zmluvou, rozhodnutím hospodárskej arbitráže, opatrením štátneho alebo iného oprávneného orgánu, prípadne obvyklé vlastnosti, ďalej za to, že je kompletný a bez právnych väd. Dodávateľ takisto zodpovedá za to, že sa dodané množstvo zhoduje s údajmi v sprievodných dokladoch.

Štátny podnik S. B. a žalobca uzatvorili za účelom prevodu nepeňažného vkladu zmluvu o nepeňažnom vklade 22. marca 1991. Podľa vtedy platnej právnej úpravy prechádzalo vlastnícke právo z prevodcu na nadobúdateľa zmluvou, registrácia zmluvy na štátnom notárstve sa

nevyžadovala. Právne vzťahy z tejto zmluvy sa spravujú Hospodárskym zákonníkom, vrátane vzťahov zo zodpovednosti za porušenie záväzkov z tejto zmluvy (§763 ods. 1 Obchodného zákonníka). Odvolací súd pochybil, ak na právne otázky o právnom dôvode nároku žalobcu a o premlčaní nároku žalobcu aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka.

Odvolací súd taktiež nesprávne posúdil právny dôvod záväzku.

Odvolací súd mal za to, že medzi stranami vznikol záväzok z bezdôvodného obohatenia vychádzajúc z názoru, že zmluva o prevode vlastníckeho práva je neplatná – v časti prevodu veci, ktorá prevádzajúcemu nepatrila.

Podľa názoru dovolateľa, tento má za to, že ide o záväzok zo zmluvy, a to o záväzok z vadného plnenia, keďže predmet plnenia mal právne vady. Právna vada predmetu plnenia spočíva vo vecnom práve tretej osoby (vlastnícke právo tretej osoby). Zodpovednosť z vadného plnenia, ktorú uplatňuje žalobca žalobou, vyplýva z aplikácie ust. § 133 ods. 1 Hospodárskeho zákonníka.

Keďže odvolací súd nesprávne kvalifikoval právny dôvod záväzku, ktorý je predmetom sporu, potom nesprávne určil aj začatie plynutia premlčacej doby. Odvolací súd vychádzal z toho, že actio nata vznikla už uzatvorením zmluvy o nepeňažnom vklade, kedy bolo možné prvý raz žalovať bezdôvodné obohatenie. Žalobca svoj nárok mohol uplatniť prvý raz až keď sa právne vady vyskytli t. j. momentom, kedy mu tretia osoba oznámila, že má vecné právo k veci. Preto právny záver odvolacieho súdu, že nárok žalobcu je premlčaný, je nesprávny.

Pre uplatnenie nároku zo zodpovednosti za právne vady nie je ustanovená prekluzívna lehota. Odvolací súd neuviedol, na základe ktorého ustanovenia právneho predpisu vyvodil absolútnu neplatnosť právneho úkonu (jeho časti) t. j. zmluvy o nepeňažnom vklade z roku 1991. Pravdepodobne odvolací súd mal za to, že ide o neplatnosť z dôvodu nemožnosti plnenia.

Právna úprava však pokladá za neplatné úkony tie, ktorých predmet plnenia je nemožný, pričom nemožnosť musí byť objektívna vo vzťahu k predmetu právneho úkonu, a nie subjektívna vo vzťahu k subjektu právneho úkonu (§ 21 HZ podľa dnešnej úpravy § 37 ods. 2 OZ). Právny úkon nie je neplatný iba preto, že sa niekto zaviazal previesť práva, ktoré objektívne existujú, ale ktoré sám nemá. V takomto prípade zastupujú právne následky nesplnenia zmluvnej povinnosti, prípadne právne následky vadného plnenia.

Právny úkon, ktorým sa predávajúci zaväzuje previesť vec, ktorá mu nepatrí, nie je neplatný (dobromyseľná držba).

I samotný žalobca neuviedol správnu právnu kvalifikáciu svojho nároku, ale uviedol všetky podstatné skutočnosti tak, aby zo strany súdu bolo možné vykonať správnu právnu kvalifikáciu jeho nároku.

Odvolačný súd mal správne vyhodnotiť vec tak, že nárok žalobcu sa riadi ustanoveniami Hospodárskeho zákonníka, pričom ide o nárok zo zodpovednosti za právne vady a námietku premlčania vznesenú žalovaným mal vyhodnotiť s prihliadnutím na uvedenú právnu kvalifikáciu.

Nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu spočíva iba v právnom posúdení veci, preto nie sú splnené podmienky na zmenu rozhodnutia odvolacieho súdu dovolacím súdom, z tohto dôvodu je dovolateľ názoru, že je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Dôvodom na vrátenie veci je skutočnosť, že odvolací súd sa meritórne nezaoberal odvolaním žalobcu do výroku rozhodnutia prvostupňového súdu o čiastočnom zamietnutí žaloby.

Dovolateľ má za to, že v predmetnej veci sú splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c) O. s. p., keďže podanie mimoriadneho dovolania si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníkov konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Žalobca a ani žalovaný sa písomne k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané v lehote stanovenej v ust. § 243g O. s. p., pristúpil k skúmaniu podmienok podľa ust. § 243e v spojení s ust. § 243f ods. 1 O. s. p. Podľa ust. § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237; b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Teda právoplatné rozhodnutie súdu možno mimoriadnym dovolaním napadnúť iba z dovolacích dôvodov taxatívne uvedených v § 243f ods. 1 O. s. p.

Dovolateľ v dovolaní ako dovolací dôvod uviedol, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f písm. c) O. s. p.).

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistené skutkové zistenia. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Je nesporné, že na základe rozhodnutia valného zhromaždenia akciovej spoločnosti S. H., a. s. z 20. marca 1991 došlo k zvýšeniu základného imania žalobcu, pričom na upísaní nových akcií sa podieľal aj akcionár S. B., štátny podnik nepeňažným vkladom. Akcionár S. B. a žalobca 22. marca 1991 uzatvorili následne zmluvu o nepeňažnom vklade, účelom ktorej bol prevod nepeňažného vkladu z akcionára na akciovú spoločnosť žalobcu.

Teda ako i rozhodnutie valného zhromaždenia žalobcu, tak i následne zmluva o prevode nepeňažného vkladu z akcionára na akciovú spoločnosť, vznikli za účinnosti Hospodárskeho zákonníka a zákona č. 104/1990 Zb. o akciových spoločnostiach.

V zmysle ust. § 763 ods. 1 Obchodného zákonníka sa preto vyššie uvedený vzťah spravuje doterajšími predpismi a nie Obchodným zákonníkom.

Dovolací súd sa stotožnil s názorom dovolateľa, že odvolací súd nesprávne posúdil právny dôvod záväzku, pričom aj nesprávne aplikoval právnu normu Obchodný zákonník na predmetný vzťah účastníkov konania.

Nesprávna aplikácia Obchodného zákonníka na námietku premlčania vznesenú žalovaným sa viaže na nesprávne kvalifikovaný právny dôvod záväzku, ktorý je predmetom sporu.

Dovolací súd sa právne nevysporiadal s otázkou, či v predmetnej veci ide o záväzok zo zmluvy a teda ide o záväzok z vadného plnenia (§133 ods. 1 HZ), alebo ide o bezdôvodné obohatenie, keďže zmluva o prevode vlastníckeho práva je v časti prevodu veci, ktorá prevádzajúcemu nepatrila, neplatná (§ 21 HZ).

Preto dovolací súd dospel k názoru, že aj vyriešením tejto základnej otázky môže odvolací súd posúdiť vznesenú námietku premlčania resp. konštatovať, že právo žalobcu bolo prekludované.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že mimoriadne dovolanie bolo podané za splnenia podmienky jeho podania podľa ust. § 243e ods. 1 O. s. p., keďže napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c) O. s. p.) a preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu § 243b ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 243i ods. 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 2 O. s. p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2010

JUDr. Darina Ličková, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H. F.